

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Brníčko

789 75 Brníčko 85

Identifikátor: 600 147 983

Zřizovatel: obec Brníčko, 789 75 Brníčko 120

Školský úřad Šumperk, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk

Termín konání orientační inspekce: 6. - 7. října 1999

Čj.	135 204/99-05051
Signatura	om5bt101

ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ

Ve školním roce 1999/2000 navštěvuje dvoutřídní Základní školu Brníčko s 1. - 4. ročníkem celkem třicet žáků. Vzdělávání, které zajišťují tři pedagogičtí pracovníci, probíhá ve všech čtyřech ročnících jednotně podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2.

Základní škola nesdružuje žádné školské zařízení.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce (ČŠI) se zaměřila na hodnocení úrovně podmínek a průběhu vzdělávání v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a prvouka.

Kontrolou rozvrhu hodin jednotlivých ročníků byl zjištěn soulad hodinových dotací sledovaných předmětů i týdenního počtu hodin v ročníku s učebním plánem přijatého vzdělávacího programu Základní škola. Učitelé pracují s knižně vydanými časovými tematickými plány učiva z nakladatelství Prodos z roku 1992 a 1997. Tato forma plánování výuky neumožnila zohlednit specifiku vyučování se dvěma odděleními ve třídě ani odlišnou výkonnost a schopnosti žáků. V předmětech český jazyk a matematika ve 3. a 4. ročníku se používané plány z roku 1992 zcela nekryjí s osnovami vzdělávacího programu. Při vlastní výuce se učitelé řídili obsahem učiva nových učebnic ze stejnojmenného nakladatelství z roku 1998 a 1999, které již plně koresponduje s učebními osnovami. K obsahové duplicitě probíraného učiva tedy nedochází a je zajištěna kontinuita výuky.

Nabídka individuální volby aktivit žáků je v současné době soustředěna jen na anglický jazyk a kopanou. Příznivé personální a materiální podmínky školy pro aktivity v oblasti hudební výchovy nejsou efektivně využity.

Výchovně-vzdělávací činnost školy je zajištěna pedagogicky způsobilými učiteli, dvě učitelky však nemají žádoucí odbornou způsobilost pro výuku na 1. stupni základní školy.

Kapacita a zařízení školy vyhovují výuce sledovaných předmětů i počtům žáků ve třídách. Vybavení učebnicemi a učebními texty má dobrou úroveň, fond učebnic a dalších učebních textů je dostatečně široký a aktualizovaný. Nákupem nových učebnic angličtiny, shodných se spádovou školou, je zajištěna návaznost ve vzdělávání. Mnohé učební pomůcky jsou již zastaralé, ale funkční a používané. Učitelé si zhotovili i vlastní pomůcky a použili při výuce další doplňující materiály pro samostatnou práci žáků. Od konání předchozí orientační inspekce v červnu roku 1998 se zlepšila vybavenost školy pro výuku předmětu anglický jazyk, nebyl však dosud proveden úklid a vyřazení nepotřebné techniky z kabinetu.

Z hlediska estetičnosti a hygieny učebního prostředí je zanedbáno vymalování učeben.

Při tvorbě rozvrhu hodin nebyla důsledně dodržena psychohygienická hlediska (uspořádání předmětů naukového a výchovného charakteru). Ve vyučovacích hodinách dbali učitelé jen částečně na dodržování psychohygienických zásad (větrání, správnost zdravého sezení, držení psacích prostředků). Nezařazovali do vyučovacího procesu potřebné relaxační uvolnění žáků v návaznosti na pokles jejich výkonnosti a projevující se únavu. Organizačně je připraveno zavedení pitného režimu podáváním mléčných nápojů.

Plánování výuky, personální a materiálně-technické podmínky mají průměrnou úroveň, v psychohygienických podmínkách školy převažují negativa.

Český jazyk

Výběr a sled použitých metod a forem práce byly provedeny ve všech vyučovacích hodinách především s cílem vyrovnaného a účelného střídání přímé a nepřímé práce s žáky jednotlivých ročníků. Žáci byli seznámeni s programem výuky, ale nebyl jim vždy sdělen vyučovací cíl s vhodnou motivací. Při organizaci práce ve třídě s nižšími ročníky byly zohledňovány individuální potřeby a schopnosti žáků. Zadávané úkoly měly přiměřenou náročnost a vycházely z předem ověřených znalostí a dovedností. Účelně byly využity výchovné hodnoty probíraného učiva. Práce s učebnicemi a pomůckami byla efektivní, nesloužila jen k demonstraci, ale byla využita při samostatné učební činnosti. K negativům některých vyučovacích hodin patřily formy práce, které umožňovaly žákům jen pasivní poslouchání a opisování. Během výuky chybělo pozitivní povzbuzování, průběžná zpětná vazba a vedení žáků k sebekontrolě a odpovědnosti. Méně úspěšní žáci měli nedostatek příležitostí uplatnit se. Pozitivně je hodnoceno vedení žáků ke správnému vyjadřování. Písemný projev žáků má nižší úroveň.

ČŠI hodnotí organizaci a průběh výuky v předmětu český jazyk jako velmi dobré, motivace, hodnocení a komunikace měly průměrnou úroveň. Celkově je kvalita vzdělávání v českém jazyce průměrná.

Anglický jazyk

Z tříhodinové týdenní dotace předmětu jsou dvě vyučovací hodiny vyučovány v kombinaci s českým jazykem ve třídě se dvěma odděleními, což je dáno typem školy. Tato okolnost nepříznivě ovlivňuje efektivitu výuky cizího jazyka a vytváří objektivní problémy s organizací vyučovacího procesu, především nedostatečným prostorem pro osvojování zvukové podoby jazyka. Žáci mají v těchto vyučovacích hodinách méně příležitostí k rozvíjení komunikativních dovedností. Nemohly být zvoleny v dostatečné míře takové metody a formy práce, které by kladly důraz na audioorální procvičení jazykových jevů.

Nevhodným zasedacím pořádkem nebyl vytvořen potřebný vzájemný kontakt mezi žáky a mezi všemi žáky a učitelkou.

Omezený časový prostor pro přímou práci s žáky využila učitelka promyšleně. Organizační pokyny udělovala srozumitelně anglicky i česky. Náročnost a množství učiva přizpůsobila specifickým podmínkám výuky i jazykové úrovni žáků. Žáci se učili reagovat na základní anglické pokyny a procvičovali výslovnost, slovní zásobu, jednoduché otázky a odpovědi. Většina žáků (tři ze čtyř) neovládala probrané učivo. Žáci byli průběžně hodnoceni, převažovalo však negativní hodnocení bez analýzy chyb. Zadaná ústní domácí příprava byla důsledně u všech žáků prověřena a klasifikována. Samostatnou písemnou činnost žáci nezvládli s úspěchem, pro nedostatek času chyběla nezbytná zpětná vazba. Při výuce byl účelně využit radiomagnetofon, obrazové a slovní karty na magnetické tabuli i připravený text na tabuli. Vyučovací hodiny postrádaly závěrečné vyhodnocení práce jednotlivců i třídy.

K výuce neprojevovali žáci příliš pozitivní vztah, ke spolupráci a aktivitě museli být opakovaně vyzýváni. Potřebné kázeňské návyky a pravidla komunikace při vyučování žáci nedodržovali.

S ohledem na možnosti výuky ve třídě s odděleními jsou hodnoceny použité formy a metody práce, způsoby hodnocení a komunikace jako průměrné.

Matematika

Stanovené výukové cíle vyučovacích hodin byly vhodné a přiměřené schopnostem žáků jednotlivých ročníků. Výuka byla řízena účelně, střídání přímé a nepřímé práce se žáky vytvářelo prostor pro jejich individuální potřeby, schopnosti a samostatné učení. Učivo bylo

dostatečně procvičeno a mělo logickou návaznost na předcházející vyučování. Podání nové látky však nebylo vždy srozumitelné pro slabší žáky. V menší míře bylo využito povzbuzení a pochval, u vyučujících se často objevovaly prvky nespokojenosti, nervozity a příliš hlasitého projevu bez žádoucí modulace. Vyučovací čas byl plně využit, učební pomůcky a další zdroje informací spíše ojediněle. Struktura hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Organizační pokyny byly v některých případech méně jasné a srozumitelné. Učitelé sledovali vytčené cíle a vytvářeli u žáků předpoklady pro komplexnější vědomosti a dovednosti. Využívání různých metod a forem práce bylo méně rozmanité, v jednom případě se použilo skupinového vyučování. Při samostatné práci žáků uplatňovali učitelé individuální přístup a pomáhali slabším žákům.

Při výuce chyběly vstupní a průběžné motivační metody, aktualizace učiva a využití mezipředmětových vztahů. Úkoly byly řešeny z učebnic, žáci pracující rychlejším tempem měli možnost řešit příklady z doplňujících textů a sbírek. Výsledky učení učitelé průběžně vyhodnocovali, prováděli korekci postupů a objektivně hodnotili výkony žáků. Vedení k sebekontrolě a odpovědnosti nebylo vždy důsledné. V závěru hodin prováděli učitelé krátké zhodnocení výkonů třídy a jednotlivců.

Dohodnutá pravidla komunikace nebyla ve sledovaných hodinách respektována. Žáci při odpovědích velmi často hlasitě vykřikovali a vstávali v lavicích, učitelé je museli napomínat a tím byla poznamenána celková atmosféra spolupráce s podnětnou a stimulující náladou. Menší úroveň měl i rozvoj komunikativních schopností a dovedností. K výuce matematiky projevovali žáci pozitivní vztah.

V účelnosti a vhodnosti organizace výuky, použitých forem a metod práce, účinnosti motivace a způsobu hodnocení žáků ve vyučovacím procesu, v úrovni spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy se projevovala rovnováha pozitiv a negativ.

Prvouka

Výuka prvouky měla logickou návaznost na nejbližší a nejnámější poznatky a činnosti žáků (škola, rodina, obec, podzim v přírodě, čas). Osvojování učiva bylo založeno na různých činnostech podporujících tvořivé poznávání. Žáci pozorovali přírodniny, názorné obrázky a pomůcky, kreslili a pracovali ve dvojicích. Výukové cíle a struktura hodin byly přiměřené věku žáků. Základem vyučovacích metod bylo pozorování, práce s učebnicí, vysvětlování a rozhovor, prohlubování a upevňování získaných vědomostí a jejich hodnocení. Ve všech částech vyučovacího procesu byla uplatněna zásada názornosti. Pracovní tempo bylo jednotné, organizace práce odpovídala zvláštnostem třídy s více ročníky.

Učitelé ve výuce vhodně využívali motivačních výzev. Učivo bylo motivováno i aktualizací z praxe a životních zkušeností žáků. Otázky učitelů byly zaměřeny i na pochopení vztahů. Hodnocení výkonů žáků nebylo vždy pozitivní, projevovalo se i hledání chyb a nedostatků.

Rozvoj komunikativních schopností a dovedností a vytváření prostoru pro vyjadřování vlastního názoru byly patrné především u starších žáků.

ČŠI hodnotí úroveň organizace, formy a metody práce, motivování a komunikaci ve vyučovacích hodinách prvouky jako spíše nadprůměrnou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě hospitační činnosti a vyhodnocení podmínek výuky je hodnocena celkově kvalita vzdělávání v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a prvouka jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Z hlediska dlouhodobého rozvoje školy jsou stanoveny koncepční záměry do roku 2003. Vycházejí z analýzy podmínek školy a vzdělávacího programu, obsahují věcné výhledy ve stěžejních oblastech činnosti, tj. ve vzdělávání a výchově, ve spolupráci se zřizovatelem, rodiči a mateřskou školou, v údržbě školní budovy a pozemku a obecné cíle v kontrolní činnosti. V koncepci není zahrnuta nezbytná spolupráce se spádovou základní školou. Z ekonomických důvodů se všechny plánované úkoly materiálně-technického zabezpečení a údržby nepodařilo realizovat (např. vymalování vnitřních prostor). Plán práce školy na školní rok 1999/2000 není dosud vypracován.

Koncepční záměry jsou jasné, nejsou však rozpracovány do ročního plánu práce s určením termínů plnění úkolů. Plánování je tak nesystematické, chybí zpětná vazba a hodnocení není plně účinné. Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k celkovým podmínkám školy je ještě vyhovující.

Organizování

Ředitel školy jasně vymezil oblasti působení, povinnosti a odpovědnosti jednotlivých pracovníků v řádu školy. Tímto základním dokumentem a rozvrhem vyučovacích hodin je dána organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy. Řád školy obsahuje všechna ustanovení doporučená vyhláškou MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, včetně dodatku k prevenci zneužívání návykových látek. Jako nežádoucí jsou zákazy korigující chování žáků mimo školu. Příkazující formulace povinností a absence práv žáků jsou považovány za negativa. Další kontrolovaná povinná dokumentace školy je vedena na předepsaných tiskopisech a v souladu s platnými předpisy. Zjištěné nedostatky v rozvrhu hodin a ve vedení kontrolované dokumentace byly s ředitelem projednány a některé ihned odstraněny.

Organizování školy vzhledem k počtu žáků i pracovníků je operativní a funkční. Škola včas a úplně poskytuje potřebné informace zákonným zástupcům žáků. Na veřejnosti se žáci prezentují vhodným způsobem (veřejná vystoupení, sportovní utkání, sběr odpadových surovin a léčivých bylin).

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999 má z hlediska formy a zpracování průměrnou úroveň, obsah sdělení je v souladu se zjištěnými skutečnostmi.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy i informačního systému jsou hodnoceny jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Malý pracovní kolektiv umožňuje řediteli školy při každodenním osobním kontaktu s ostatními pracovníky jednoduché a operativní vedení. Ve značné míře je již rutinní. Další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich odborný růst nejsou dostatečně podporovány. Potřebná péče není věnována ani začínající nekvalifikované učitelce.

Kritéria pro hodnocení pracovníků nemá ředitel školy zpracovány.

Vedení a motivování pracovníků je ještě vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Cíle kontrolní činnosti stanovil a zařadil ředitel školy do koncepčních záměrů. V kontrolní činnosti není vytvořen systém, nebyla provedena analýza výsledků kontrol. Hospitační činnost je spíše nahodilá, nemá stanoveny priority. Není zajištěno využití zjištěných nedostatků, případně pozitivních jevů pro zlepšení další práce školy.

Pro hodnocení úrovně výsledků učení žáků nemá ředitel školy vytvořeny vlastní evaluační nástroje.

V kontrolní činnosti byla zjištěna citelně slabá místa.

Hodnocení kvality řízení

Sledovanou oblast řízení v návaznosti na kvalitu vzdělávání hodnotí ČŠI jako ještě vyhovující.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola věnuje potřebnou pozornost dopravní výchově.
- Ve škole není integrován žádný žák se zdravotním postižením.
- Žáci školy se nezúčastňují vyhlášených soutěží.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace základní školy a dotazník pro ředitele před inspekci
- Rozhodnutí Školského úřadu Šumperk o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 67/96-B-00
- Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků
- Rozvrh hodin a řád školy
- Záписy z jednání pedagogické rady
- Koncepce rozvoje školy
- Hospitační záznamy
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů
- Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola
- Učebnice a učební texty
- Žákovské knížky a sešity

ZÁVĚR

Pozitiva

- Ucelená učebnicová řada pro všechny sledované předměty odpovídající přijatému vzdělávacímu programu
- Individuální přístup k žákům při samostatné práci

- Dlouhodobé vynikající výsledky ve sběru odpadových surovin a léčivých bylin

Negativa

- Nesoulad předložených a formálně používaných tematických plánů učiva českého jazyka a matematiky 3. a 4. ročníku s osnovami přijatého vzdělávacího programu
- Nepříznivé personální podmínky v odborné způsobilosti při výuce matematiky a prvouky
- Nižší hygiena a estetika vnitřních prostor školní budovy
- Nedostatečné zařazování relaxačních technik ve výuce
- Převládající negativní a málo motivující hodnocení žáků ve vyučování
- Nerespektování pravidel komunikace žáků s učiteli
- Absence plánování plnění úkolů, jejich kontroly a hodnocení v řízení školy
- Ojedinelá účast a velmi malý zájem o další vzdělávání pedagogických pracovníků

Na základě zjištěné kvality vzdělávání a úrovně řízení je hodnocena činnost školy jako průměrná.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zonna Němcová	Mgr. Zonna Němcová v. r.
Člen týmu	Mgr. Josef Konečný	Mgr. Josef Konečný v. r.

V Šumperku dne 13. října 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. října 1999

Razítko

Mgr. Ivo Korpas

Mgr. Ivo Korpas v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrá	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-11-08	135 251/99-05051
Zřizovatel	1999-11-05	135 250/99-05051

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.